

Baptista, katolikus és adventista villongások Deszk községben.

Prédikátorok a bíróság előtt. — Csendőrök nyomoznak a baptisták ügyében.

Deszk községet nincsenlenségével, szellérjeivel, szegénységet sejtető apró házaival az autó fedezte fel és tette ismerte a város előtt. Nemrégiben, még békében, csak a *kivándorlási statisztikában* szerepelt a község és a messzi idegenből odatévedő kivándorlási ügynökök jobban ismerék a térképen alig látható Deszket, mint a közeli város lakói, akik néha-néha cséldfogadás alkalmával hallották emlegetni a község nevét.

A csupa szellérlakosságu községnek legújabb nemmindennapi érdekessége szenzációja lámadt. A község lakosságának megszokott képe a szerb megzártság óia teljesen megváltozott. A régi szerb lakosság különféle csabos ígéretek hatása alatt kivándorolt Osztríába, ahol az ígéretek szerint, érintetlen és megműveletlen földek várják a dolgos és munkás kezeket. A Délvidék kiülőzött magyar népe pedig pénzzé téve mindenét, kölcsönös meg egyezések szerint átvette az elköltözött szerbek házaát, úgy hogy néhány év alatt a község lakosságának fele bevándorolt idegenekből állott. Ezek hozták magukkal a *baptista tanokat*, amelyeknek főpatronusa *Sáveg-Balázs József* Amerikából hazatért deszki földműves volt. Ekkor kezdődött meg a most is tartó gyűlölködő harc a baptisták és a régi katolikus lakosság között.

A községbe alig két éve érkezett csak ki a modern fejlődés egy-egy hulláma. Nemrégiben telepedett meg a községben dr. *Buczkó Károly* volt szegedi kórházi segédorvos. Csak mostanában épült fel az új iskola, amelyben négy tanuló munkálkodik.

A község katolikus lakossága rossz szemmel nézi a baptisták működését, akik *Fürtös, Sárközi és Sarkadi* nevezett prédikátorjaik köré gyűlnek Deszken. A prédikátorok munkásságának hatása alatt a legegészségtelegebb villongás tört ki a község két felekezetén lévő lakossága között. A szokatlan villongás, amely állandó nyugtalanságot idézett elő a lakosság között, erősen foglalkoztatja a *közigazgatási hatóságokat* is, úgy, hogy *Kdszonyi Richárd* kizombori főszolgabíró, hogy a község békéjét fentartsa,

a baptista prédikátorok működését bűntiltotta járásának területén.

Az elismert, de be nem vett baptista felekezetű lakosság azonban nem akar belenyugodni a tolvonással elintézett közigazgatási rendelkezésbe, úgy, hogy nem mulik el nap, hogy kisebb-nagyobb összeütközés ne keletkezzen a felzárkózott lakosság között.

szorítkozik.

Nem újtság az, hogy ezekben az időkben a halott mellé cserépedényt tettek, kis tálat, bögrét, vagy cseréppoharat. Ezeket szokták az uriemberek a muzeumok elől elsikkasztani hamutartónak és ezeket veszi alkalmazásba a nem kevesebb kultúrérzékkel megáldott tanyai kapásné, mint csirke-íratót. (Ugyan a gyereket is jó belőle megitatni, de csak a csirke után, mert akkor nem fog rajta a szemverés.) A Kundombban éppen az a szokatlan, hogy mindössze nyolc halott mellett találunk bögrét. Ugyátszik, a kundombi nemzetenél vagy kiveszőben volt ez a divat, vagy akkor kezdődött az új mód. Az is bizonyos, hogy ezekben az edényekben csak ital lehetett, nem étel, mert a csirke-, vagy ludporciót ezekben a sirokban is a szokott helyen találtuk: a halott fejénél, vagy lábánál. A fő pedig az, hogy van az edények közt egy, amelyből csak őt ismer az országból a népvándorláskori leletek nyilvántartása és van egy olyan típus, amelyet még sehol se találtuk.

Vaskés egyformán volt minden férfi és nő csontváz jobboldalán. Persze nem olyan állapotban, hogy még ma is jelentős szerepet vihetne a tanyai dugottbálakon. A legtöbb nő sirban agyagból való orsókarikát is találtunk, mint a szorgalmas háziasszony szimbólumát. (A mai háziasszony természetesen nem tudja, mi az az orsókarika.)

Ékszer dolgában elég szegényesen voltak ellátva az ösanyák. Gyűrűt mindössze kettőt találtunk, az is csak sima bronzkarika. Függő több is volt, az is bronz, vagy annál is hitványabb rossz ezüst, amely úgy törik, mint az ostya. Karperecet csak három ös-dámán kaptunk. Annál több volt az üvegkalásuk, amely dinnyemag-alaku gyöngyökből állt, mindenféle tarka színben; van közöttük olyan

A község katolikus lelkésze, *Virdgh Vince*, aki a szegedi belvárosi plébániáról került ki Deszkre, a főszolgabírónak terjedelmes jelentésben ismerte a baptista prédikátorok munkáját.

A plébános szerint a prédikátorok bizonyos időközönként jelenkeznek. *Házról-házra járnak és terjesztik az angol biblia-társulat kiadványait, amelyek a baptista vallás alapelveit tartalmazzák.* A személyes érintkezésben pedig állítólag a katolikus vallás ellen izgatnak. Kigunyolják a templomot — jelentette a lelkész —, szétszételennek tartják a szentségeket és a legfőbb munkájuk a papok ellen irányulnak.

Virdgh Vince lelkész jelenléte a csendőrök is nyomozni kezdtek vallásfelekezeti elleni igazságszolgáltatás miatt. A községben azonban a

Wimmer Fülöpöt egyhanguag a kamara elnökévé választották.

Alelnökök Körmeny Máttyás és Vértess Miksa.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara szombaton délelőtt megtartotta elnökválasztó ülését. Az ülésen impozáns választással beletöbbszödött a hat hét előtti választási győzelem, amikor is megsemmisítő többséggel kerültek ki győztesen a választási harcából az iparosok és kereskedők azon jelöltjei, akik békés, termelő és haladó produktív munka mellett tettek hitet az ébredők és fajvédők féltelen vallási és politikai szölamaisval szemben. Az elnökválasztással ez a győzelem beletöbbszödött és az az ember, aki évtizedek óta önzenellől és változatlan energiával állott minden igaz ügy mellé, hatalmas elégtelt kapott a bőséges elégtelt hozó választási győzelem után is. *Wimmer Fülöpöt* egyhangulag elnökké választotta ismét elten a kamara és ez biztosította annak, hogy a kamara a jövőben sem fog letérni a megkezdett utról. Ebben a munkában pedig eredményes segítőtársai lesznek az új alelnökök: *Vértess Miksa és Körmeny Máttyás*, akiket agilis és tisztá közéleti muljuk után a kereskedők és iparosok többsége *Wimmer* mellé állított. Egészen bizonyos, hogy a kamara továbbra sem fogja nélkülözni a kereskedők eddigi osztályelnökének, minden közügy fáradhatatlan és lelkes munkásának, a puritán *Ottovay Károlynak* közreműködését és hogy a kisebb-bébben maradt másik jelölt, bátyai *Holtzer Tivadar* is változatlanul ki fogja fejteni eddigi értékes tevékenységét a kereskedők ha-

katolikus papon kívül senkire tud arról, hogy a baptisták minden munkája a katolikus vallás ellen irányulna.

A baptista felekezeti lakosság szerint prédikátorok sohasem izgatnak a katolicizmus ellen és csak vallási irányban oktadják a népet, nevelik a jéra és a rossz lelkűzdsére.

A szegedi járásbírószágon nemrégiben már szerepelt egyik deszki baptista prédikátor. A kihallgatott tanuk közül azonban senkire tudott arról, hogy a prédikátor izgatott volna a katolikus hílefekezeti ellen, noha a kihallgatott tanuk előzőleg *Virdgh Vince* lelkész előtt a prédikátor izgatásáról nyilatkoztak. A járásbírószági tárgyalás azonban korántsem zárta le a deszki felekezeti harc aktáit. Csak a napokban történt, hogy a baptisták gyűlésházának ajtaját beakaszták, úgy hogy a beérkező gyűlésszők csak az ablakon keresztül juthattak ki az uccára.

Deszk község lakosságának helyzetét súlyosbítja még az a körülmény, hogy a lakosság között adventisták is találhatók, akik hol egyik, hol másik felekezeti pártjára állanak.

talmas osztályának egyik vezéri posztján.

Az elnökválasztó gyűlés iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Csaknem az összes megválasztott tagok megjelentek, az ipari osztály beltagjai teljes számban résztvettek az ülésen, de a kereskedők legnagyobb része is jelen volt. Bent volt Hódmezővásárhely, Orosháza, Sentes, Csongrád, Baitonya és Baja delegáltja is, csupán Makó nem küldhette meg el képviselőit.

Az első pidsorban foglalt helyet egymás mellett *Wagner Gusztáv, Back Bernát, Wimmer Fülöp, Beker Adolf, Biedt Samu* és bátyai *Holtzer Tivadar*, míg hátul *Marosán Milán* volt, aki legelső tagja a kamarának, mint a szocialista kisiparnak képviselője. Az elnöki emelvényen *Somogyi Szilveszter* polgármester, *Szendrey Jenő* tanácsnok, *Gombos* aljegyző, valamint *Tonelli Sándor* és *Cserzy Mihály* foglaltak helyet.

A polgármester nyitotta meg az ülést, üdvözölte az új tagokat és arra kérte őket, hogy a pártatlanság jegyében kezdjék meg munkásságukat.

Gombos aljegyző felolvasta azután a megválasztott bel- és kültagok névsorát, majd bejelentette a miniszter leiratát, amellyel a makói kivételével tudomásul vette a választást.

Somogyi polgármester: Az elnökválasztás következze most. Fölkérem a kamara tagjait, méltótlásnak egyhangulag...

— Éljen *Wimmer Fülöp!* — kiáltották a terem minden részéből.

Pálffy Dániel emelkedett most szólásra. Bejelenteti határozott hangon, hogy az ipari osztály egyhangulag állást foglalt *Wimmer* mellett, úgy tudja, ugyanez a kereskedők álláspontja is, ezért javasolja, hogy egyhangulag válasszák meg *Wimmer Fülöpöt* új elnökké.

Pálffy Dániel lelkesen megéljenezte, majd az egész terem egyhangulag kiáltotta harányan:

— Éljen *Wimmer Fülöp!*

A polgármester: Kihirdetem, hogy a kamarai tagok egyhangulag *Wimmer Fülöpöt* elnökké választották. (Éljen!)

A tagok percekig tapsolják az új elnököt, ak látszólag meghatottan fölmege az elnöki emelvényre és kezét fog a polgármesterrel.

Wimmer: Ezúttal nem a sablonos szavakat — mondotta —, hanem mélyen érzelt, őszinte köszönetet mondok a kitüntető bizalomért. (Éljenzés.) Kétszeresen jólesik ez a választás, az egyhangu állásfoglalás azon sok támadás után, amely engem a választási kampány során és után ért. Ennél fényesebb elégtelt nem kaphattam volna.

— Ez a választás azt jelenti, hogy négy vármegye kereskedői és iparosai minden befolyástól mentesen megjelölték azt, aki érdekük képviselésére és védelmére illetékesnek tartanak. Ennek a választásnak mély dítérsztában hitet teszek. Ugy mint a múltban, a jövőben is el fogok követni mindent, hogy szolgáljam minden kereskedő és iparos érdekét, amíg az jogos és igazságos. (Éljenzés.)

munka